MEB ÖYSS - Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (Senaryo 1) Formatına Uygundur

2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

..... ORTAOKULU

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI (SENARYO 1)

Adı - Soyadı: ..... **Sınıfı / Şubesi:** 6 / ..... **Okul No:** ..... **Aldığı Not:** .....

ANT HOCAM

Soru 1 *(15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.1)*

Bireyler hayatları boyunca aile, okul, arkadaş grubu ve çeşitli sosyal kulüpler gibi farklı gruplar içinde yer alırlar. Bir grup içindeki rolümüz, yaşımız ilerledikçe veya koşullar değiştikçe farklılaşabilir.

Buna göre, bir bireyin bebeklikten yetişkinliğe doğru aile içindeki rolünün ve bu role bağlı sorumluluklarının nasıl değiştiğini iki örnek vererek açıklayınız.

Cevap:
1)
.....
.....
2)
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 2 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.1)

Ahmet, geçen yıl 5. sınıfta okulunun basketbol takımında oyuncu rolündeyken, bu yıl 6. sınıfta takım kaptanlığı rolünü üstlenmiştir.

Ahmet'in takım içindeki rolünün değişmesiyle birlikte üstlendiği yeni sorumluluklara ve yetkilere yönelik iki çıkarım yazınız.

Cevap:
1)
.....
.....
2)
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 3 *(20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.2)*

Milletleri ayakta tutan en önemli güç; ortak tarih, dil, gelenek ve görenekler ile dinî ve millî bayramlar gibi kültürel bağlardır.

Ramazan ve Kurban bayramları ile 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı gibi özel günlerin toplumda birlik, beraberlik ve dayanışma duygularına katkısını açıklayınız.

Cevap:
.....
.....
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 4 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.3)

Toplumsal yaşamda insanların birbirine karşı beslediği "ön yargılar" ve "kalıp yargılar", bireyler arasındaki iletişimi ve toplumsal barışı zedeleyen önemli sorunların başında gelir.

Toplumda farklı kültürlere, mesleklere veya cinsiyet rollerine yönelik oluşan ön yargıları azaltmak için okul ve aile ortamında uygulanabilecek iki çözüm önerisi yazınız.

Cevap:

1. .....
   .....
   2

)

.....
.....

ANT HOCAM

Soru 5 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.3)

Günümüzde mahallelerimizde ve apartmanlarımızda komşuluk ilişkilerinin zayıflaması, sokak hayvanlarının beslenme ve barınma sorunları ile çevre kirliliği gibi toplumsal sorunlarla karşılaşmaktayız.

Yaşadığınız çevredeki bir toplumsal sorunu (örneğin çevre kirliliği veya yardıma muhtaç bireyler) seçerek, bu sorunun çözümü için mahalle sakinleri ve yerel yönetim iş birliğiyle hayata geçirilebilecek bir proje/çözüm önerisi yazınız.

Cevap:

.....
.....
.....
.....

ANT HOCAM

Soru 6 (20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.2.1)

Ülkemiz Türkiye; Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı noktada yer almakta ve üç tarafı denizlerle çevrili bulunmaktadır. Aynı zamanda İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahiptir.

Türkiye'nin sahip olduğu bu jeopolitik ve coğrafi konumun ülkemize sağladığı askerî, ticari ve stratejik iki önemli avantajı açıklayınız.

Cevap:

1. .....
.....
2
)
.....
.....

CEVAP ANAHTARI VE DERECELİ PUANLAMA RUBRİĞİ (ANT HOCAM)

Sınav Düzeni ve Puan Dağılım Tablosu

Soru No	Öğrenme Çıktısı (Kazanım)	Ölçülen Beceri / Konu	Maks. Puan
Soru 1	SB.6.1.1	Rollerin ve sorumlulukların zamanla değişimi	15 Puan
Soru 2	SB.6.1.2	Rol değişiminin getirdiği yeni yetki ve sorumluluklar	15 Puan
Soru 3	SB.6.1.2	Kültürel bağların ve bayramların toplumsal birliğe etkisi	20 Puan
Soru 4	SB.6.1.3	Ön yargı ve kalıp yargıları azaltmaya yönelik öneriler	15 Puan
Soru 5	SB.6.1.3	Toplumsal sorunlara yerel iş birliğiyle çözüm üretme	15 Puan
Soru 6	SB.6.2.1	Türkiye'nin coğrafi ve jeopolitik konumunun avantajları	20 Puan
TOPLAM			**100 Puan**

Model Cevaplar ve Puanlama Kriterleri

Soru 1 Model Cevap:

- **1. Örnek:** Bebeklik döneminde birey ailede sadece bakıma ve korunmaya muhtaç "çocuk" rolündeyken, büyüdükçe evde odasını toplamak, sofraya yardım etmek gibi sorumluluklar üstlenir. *(7,5 Puan)*
- **2. Örnek:** Yetişkinlik dönemine ulaştığında ise aile kurarak "anne/baba" veya yaşlanan ebeveynlerine bakan "koruyucu/destekleyici evlat" rolüne geçer ve ailenin geçimini/düzenini sağlama sorumluluğunu alır. *(7,5 Puan)*

Soru 2 Model Cevap:

- **1. Çıkarım (Sorumluluk):** Ahmet artık sadece kendi performansından değil, takımın disiplininden, antrenman düzeninden ve arkadaşları arasındaki motivasyondan da sorumludur. *(7,5 Puan)*
- **2. Çıkarım (Yetki):** Saha içinde takımı yönlendirme, taktiksel iletişimde saha içi liderlik yapma ve hakemle takım adına iletişim kurma yetkisi kazanmıştır. *(7,5 Puan)*

Soru 3 Model Cevap:

Ramazan ve Kurban bayramları gibi dinî bayramlar; küskünlerin barışmasını, akraba ve komşu ziyaretleriyle sevgi, saygı ve paylaşma duygularının pekişmesini sağlar. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı gibi millî bayramlar ise ortak tarihi hafızayı canlandırarak vatan sevgisi, bağımsızlık bilinci ve millet olma şuurunu güçlendirir. Bu özel günler, bireyler arasındaki aidiyet duygusunu artırarak toplumsal birlik ve beraberliği pekiştirir. *(Tam açıklama: 20 Puan)*

Soru 4 Model Cevap:

- **1. Önerisi (Okul Ortamı):** Farklı kültürleri ve meslek gruplarını tanıtan empati etkinlikleri, kulüp çalışmaları veya "Kültürel Çeşitlilik Günü" gibi organizasyonlar düzenlenmelidir. *(7,5 Puan)*
- **2. Önerisi (Aile Ortamı):** Anne ve babalar, çocuklarına konuşmalarında ve davranışlarında insanları dış görünüşüne, cinsiyetine veya mesleğine göre yargılamayarak model olmalı; hoşgörü bilincini aşılamalıdır. *(7,5 Puan)*

Soru 5 Model Cevap:

- **Örnek Sorun:** Mahalledeki çevre kirliliği ve geri dönüştürülebilir atıkların ayrıştırılmaması.
- **Proje/Çözüm Önerisi:** Mahalle muhtarlığı ve belediye iş birliğiyle "Sıfır Atık Mahallemiz" projesi başlatılır. Belediye mahalleye renkli geri dönüşüm kutuları yerleştirir; mahalle sakinleri ve öğrenciler ise atıkları evde ayırarak bu kutulara atar. En çok atık toplayan sokak veya bina belediye tarafından ödüllendirilerek toplumsal katılım teşvik edilir. *(Sorunu belirleme ve iş birliği içeren mantıklı çözüm: 15 Puan)*

Soru 6 Model Cevap:

- **1. Avantaj (Ticari/Ekonomik):** Asya ve Avrupa arasında doğal bir köprü konumunda olması, kıtalararası kara, deniz ve hava ticaret yollarının merkezinde yer almasını sağlayarak transit taşımacılık ve ticaret gelirlerini artırır. *(10 Puan)*
- **2. Avantaj (Askerî/Stratejik):** İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin açık denizlere çıkışını kontrol etmesini sağlar ve Türkiye'ye bölgesel/küresel siyasette önemli bir diplomasi ve güvenlik gücü katar. *(10 Puan)*